

DELEGERET RETSAKT - NOTAT

13. marts 2013

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Notat om forslag fra EU-kommissionen om forordning der supplerer direktiv 2010/30/EF med hensyn til energimærkning af vandvarmere og varmtvandsbeholdere.

COM (2013) 818

1. Resumé

Kommissionen har den 18. februar 2013 fremlagt et forslag til forordning om energimærkning af kedler (delegeret retsakt) for Rådet. Rådets frist for indsigelse er officielt d. 17. april 2013. Fristen er dog fremrykket, idet forslaget allerede forventes sat på dagsordenen i forbindelse med Rådet (miljø) d. 21. marts 2013. Regeringen vil derfor allerede 3 dage fra oversendelse til Folketingets Europaudvalg lægge denne holdning til grund.

Forslaget er et led i udmøntningen af energimærkningsdirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energirelaterede produkters energiforbrug ved at gøre produkters energiforbrug tydeligt for forbrugerne og dermed give forbrugerne mulighed for at vælge de energieffektive produkter. Forslaget stiller krav om energimærkning af vandvarmeres energieffektivitet og støjudsendelse samt energimærkning af varmtvandsbeholderes varmetab. Endvidere stilles forslag til energimærkning af kombinerede vandvarmer og solvarmekomponenter. Forslagets energi- og klimamæssige konsekvenser er ikke vurderet for Danmark, men Kommission vurderer positive konsekvenser i EU som helhed. Forslaget vurderes ikke at berøre statsfinanserne, det vurderes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde for erhvervslivet. Regeringen er positiv overfor Kommissionens forslag og støtter forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har den 18. februar 2013 fremsendt et forslag til kommissionsforordning om krav til produktenergimærkning af vandvarmere og varmtvandsbeholdere, som markedsføres for første gang på det indre marked. Forordningen stiller desuden krav til pakkemærkning af vandvarmere og solvarmekomponenter, som tilbydes forbrugere som en samlet pakke. Forslaget omfatter krav til konventionelle vandvarmere, brugsvandsvarmepumper, solvandvarmere og varmtvandsbeholdere

Forslaget forventes at blive forelagt Rådet ved rådsmødet (miljø) den 21. marts 2013. Rådets behandling af forslaget følger beslutningsproceduren for delegerede retsakter.

Hjemmelsgrundlag

Forordningen har hjemmel i Europaparlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU af 19. maj 2010 om angivelse af energirelaterede produkters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede produktoplysninger (energimærkningsdirektivet) specielt artikel 10. Energimærkningsdirektivet er baseret på Traktatens artikel 114 (indre marked). Forordningen er et led i rækken af gennemførelsesforanstaltninger under dette direktiv.

Forslaget behandles i henhold til procedurene for delegerede retsakter i TEUF Artikel 290. Jævnfør Kommissionens Meddelelse KOM (2009) 673 af 9. december 2009 om anvendelse af artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at begrænse EU's energiforbrug til opvarmning af varmt brugsvand i vandvarmere og varmetab fra varmtvandsbeholdere.

Forslaget omfatter **vandvarmere** med en ydelse op til og med 70 kW og **varmtvandsbeholdere** med et lagringsvolumen op til 500 liter.

Vandvarmere, der anvender el (både direkte og via en varmepumpe) samt fossilt gas og olie, der indeholder op til 50 % biomasse, er omfattet af forslaget. De mest almindelige produkter i Danmark, der omfattes af forslaget, er elvandvarmere og brugsvandsvarmepumper. Vandvarmere, der anvender faste brændsler er ikke omfattet. Forslaget omfatter ikke produkter til kombineret rum- og brugsvandsopvarmning, da de er omfattet af forslaget om krav om mærkning af kedler og varmepumper.

Alle varmtvandsbeholdere er omfattet, også varmtvandsbeholdere, der forsynes med varmt vand produceret ved brug af fjernvarme eller solvarme.

Beregning af vandvarmeres virkningsgrad

Kommissionens forslag bygger på måling af vandvarmerens virkningsgrad med efterfølgende beregninger og korrektioner for energiforbrug og –besparelser som følge af forskellige styringer og automatik.

Varmtvandsbeholdernes varmetab beregnes ikke, men måles og opgives i watt uden nogen form for korrektion.

Målemetoder og beregninger, der ligger til grund for energimærkningen er identiske med de målemetoder og beregninger, der anvendes i forbindelse med ecodesignkrav for vandvarmere og varmtvandsbeholdere. Disse ecodesignkrav er beskrevet i rammenotatet af 27. februar 2013.

Energimærkets design, skala og krav

Energimærket er baseret på de i Direktiv 2010/30/EU fastlagte retningslinjer for design, hvilket bl.a. omfatter en energimærknings-skala med mærkningsklasserne A⁺⁺⁺ til G (10

klasser i alt), hvorefter produkternes energieffektivitet kan kategoriseres. A⁺⁺⁺ karakteriserer det mest effektive produkt, G det mindst effektive produkt.

I forslaget er det fastlagt, hvilke virkningsgradsintervaller, der svarer til hvilke mærkningsklasser. Kommissionen har valgt at benytte de samme virkningsgradsintervaller for alle produkter omfattet af forordningen, hvilket betyder, at fx en gasvandvarmers energimærke kan sammenlignes direkte med en elektrisk vandvarmer. Elektriske vandvarmere vil få et energimærke med mærkningsklasserne C eller D, elektriske brugsvandsvarmepumper A og gasvandvarmere, som ikke er almindelige i Danmark, vil kunne få mærkningsklasserne A til C.

For selvstændige varmtvandsbeholdere er der et særskilt energimærke, hvor mærkningsklasserne er baseret på beholderens varmetab.

Udover de ovenfor nævnte produktrelaterede energimærker indeholder forordningen også et energimærke for kombinationer/pakker af produkter. Energimærket, der populært kaldes ”pakkemærket”, indføres for at give mulighed for at vise, hvor effektivt det er at kombinere traditionelle vandvarmere med solvarme. På baggrund af specifikationerne for alle de produkter og komponenter, der indgår i en ”pakke”, beregnes den samlede virkningsgrad. Ved at kombinere en elvandvarmer med solvarme, kan der opnås en højere energiklasse på pakkemærket i forhold til det energimærke elvandvarmeren har, når den mærkes alene.

Forslaget stiller en række krav til dokumentation som leverandører og sælgere skal stille til rådighed i forbindelse med markedsføring, ved afgivelse af tilbud og i salgssituationen. Selvom solvarmekomponenter ikke skal energimærkes som enkelt produkter, stiller forordningen alligevel krav om, at forskellige specifikationer om produkterne skal følge produkterne. Det skyldes, at specifikationerne skal være tilgængelige i forbindelse med beregning af pakkemærket.

Forslagets trin

Forslaget indføres i 2 trin.

Trin 1: Fra to år efter ikrafttrædelse

For vandvarmere indføres et energimærke, hvor skalaens øvre grænse er A. Det vil sige at skalaen går fra A til G (7 klasser). For varmtvandsbeholdere indføres den samme skala, men de har deres eget energimærke.

Leverandører af produkter og pakker omfattet af forordningen skal levere et trykt energimærke efter særlige designspecifikationer. Derudover skal leveres særlige produktdatablade og på forespørgsel specificeret teknisk dokumentation til myndigheder. I forbindelse med annoncering af et produkt, der indeholder energi- eller prisrelateret information og i forbindelse med teknisk markedsføringsmateriale skal der refereres til produktets energimærkningsklasse. For produkter, der indgår i en pakke og for pakker, der sælges samlet, skal der ligeledes vedlægges et trykt pakkeenergimærke. I førstnævnte tilfælde ikke-udfyldt, for sidstnævnte udfyldt og følges af et specificeret datablad.

Sælgeren skal sætte energimærket på produktet ved salg. Hvis det ikke er muligt, fordi produktet ikke udstilles, skal det markedsføres med særligt specificerede data. Derudover er der krav om reference til produktets energimærkningsklasse ved annoncering og i teknisk

markedsføringsmateriale. I forbindelse med markedsføring af pakker af produkter og komponenter skal ligeledes oplyses virkningsgrader og energimærker for den samlede pakke.

Trin 2: Fra seks år efter ikrafttrædelse

Der indføres et energimærke, hvor skalaens øvre grænse er A⁺. Samtidigt fjernes klassen G, så skalaen går fra A⁺ til F (7 klasser)

Revision

Forslaget indeholder endvidere en revisionsbestemmelse. Det foreslås, at Kommissionen senest 5 år efter forordningens ikrafttræden (dvs. formentlig i slutningen af 2017) skal fremlægge resultaterne af en evaluering af forordningen. Evalueringen skal bl.a. indeholde en vurdering af væsentlige ændringer i de forskellige produkters markedsandel samt hensigtsmæssigheden i energimærke og datablad for pakker.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har i henhold til TEUF artikel 290 har lige som Rådet mulighed for at gøre indsigelse mod forslaget. Fristen for indsigelse udløber den 17. april 2013. Der foreligger endnu ikke en udtalelse eller et udkast til betænkning.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til forordning er et led i udfyldelsen af energimærkningsdirektivet og stiller krav til producenter og forhandlere af den type af produkter, der er omfattet af forslagens definitioner.

Kommissionen anfører, at hvis de enkelte medlemslande fastsætter nationale mærkningskrav til de pågældende produkter, vil der være risiko for forskelligartede nationale bestemmelser og procedurer, som ikke stemmer overens på tværs af landegrænserne i EU. Dette vil resultere i barrierer for varernes fri bevægelighed inden for EU og unødige omkostninger for erhvervslivet. Sådanne regler må derfor have det samme indhold i EU. I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør tiltag inden for området derfor gennemføres på fællesskabsniveau.

6. Gældende dansk ret

Der er ingen danske regler om energimærkning af vandvarmere og varmvandsbeholdere.

Forslaget til forordning vil, hvis den vedtages, være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på statsligt niveau medføre omkostninger til markedsovervågning og –kontrol mv. Omkostningerne dækkes inden for Klima-, Energi- og Bygningsministeriets bevillingsmæssige rammer. Det afledte afgiftstab kan ikke beregnes.

Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Producenter af produkter, der er omfattet af dette forslag, skal mærke, at deres produkter overholder forslagens bestemmelser. Producenter af vandvarmere, varmtvandsbeholdere samt

pakker med vandvarmer og solvarmekomponenter skal beregne og angive visse energiparametre for deres produkter. Det vurderes, at dette vil blive relevant for omkring 5-10 danske virksomheder.

Forhandlere af produkter, som er omfattet af forslaget, skal i forbindelse med salg påføre energimærket på de udstillede produkter. Hvis salget ikke foregår fra en almindelig forretning, hvor produktet er udstillet, skal forhandleren som minimum sørge for, at produktets energiklasse oplyses for køberen. Forhandlere af pakker med vandvarmere og solvarmekomponenter, skal energimærke ”pakken”

Ovennævnte krav vurderes på samfundsplan ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde i forhold til de dokumentations- og informationskrav, kedelproducenter og producenter af varmepumper/solvarmeanlæg allerede, som følge af anden lovgivning, er omfattet af.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes, at der i Danmark er i størrelsesordenen 5-10 fremstillingsvirksomheder, som vil blive berørt af forslaget. Disse virksomheder vurderes at kunne drage konkurrencemæssige fordele af den foreslåede energimærkning, fordi produkter, der benytter VE-teknologier som varmepumper og solvarme generelt vil opnå højere energiklasser end traditionelle og fossilt-baserede opvarmningsteknologier. Forslaget forventes således at få positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Konsekvenser for miljø og beskyttelsesniveau

I kommentarerne til forslaget, anfører Kommissionen, at forslaget om energimærkning af vandvarmere og varmtvandsbeholdere samt det tilhørende ecodesignforslag vil have omfattende positive konsekvenser i EU som helhed, idet det medfører en mere effektiv udnyttelse af energien til opvarmning og vil fremme anvendelsen af vedvarende energi på bekostning af fossile brændsler.

Forslagets effekt for de energi- og klimamæssige konsekvenser i Danmark er ikke vurderet. Mærkningen vurderes dog at give producenter og leverandører gode muligheder for bl.a. at markedsføre pakker med vandvarmer og solvarmekomponenter.

8. Høring

Forslaget sendes i høring i Specialudvalget for Klima-, Energi- og Bygningspolitik d. 12. marts med frist d. 13. marts 2013. Der er i den forbindelse ikke modtaget høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der er nogen modstand mod Kommissionens forslag, men at det ikke vil være tilstrækkeligt til at forkaste forslaget. Modstanden skyldes bl.a., at Kommissionen i forbindelse med den endelige udformning af forslaget har lyttet mere til pressionsgrupper end til eksperter fra Medlemslandene, som har rådgivet Kommissionen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, fordi den i Europa som helhed medfører omfattende energi- og CO₂-besparelser.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har under forhandlingerne arbejdet for en skærpelse af energimærkningskravene til vandvarmere og varmtvandsbeholdere, som det delvis er lykkedes at komme igennem med. Det vurderes, at en forkastelse af forslaget ikke alene vil standse alene energimærkningen af vandvarmere og varmtvandsbeholdere, men også forslaget om energieffektivitetskrav, der som en udmøntning af ecodesigndirektivet (Direktiv 2009/125/EU af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter) er under parallel behandling i henhold til komitéproceduren.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.